

OŠ Marije Vere

Kamnik

Primerjava naselja Novi trg s starim mestnim jedrom v Kamniku

Raziskovalna naloga iz področja Arhitektura in gradbeništvo

Avtorja:

Maks Košir 9.B

Maks Turk 9.B

Mentorica:

mag. Polona Mežnar

Šolsko leto 2022/2023

KAZALO

POVZETEK.....	3
UVOD	4
TEORETIČNI DEL.....	5
Kaj je naselje?	5
Kakšna naselja poznamo?	5
Razvoj Kamnika	5
Zgodovina Šutne	5
Razvoj naselja Novi trg.....	6
EKSPERIMENTALNI DEL	8
Primerjava naselja Novi trg in mestnega jedra Kamnika.....	10
Hiše	10
Ulice	12
Gradbeni materiali.....	14
Zunanji prostor oziroma okolica hiš	14
Namembnost naselja.....	15
RAZPRAVA IN UGOTOVITVE	16
VIRI	17

Kazalo slik:

Slika 1: Pogled na Šutno	6
Slika 2: Pogled na Novo naselje.....	7
Slika 3: Satelitska slika naselja Novi trg.....	8
Slika 4: Satelitska slika starega mestnega jedra Šutna.....	9
Slika 5: Hiša na Novem trgu	10
Slika 6: Hiša v starem mestnem jedru Kamnika	11
Slika 7: Ulica Novi trg.....	12
Slika 8: Šutna	13
Slika 9: Tlakovana cesta.....	14
Slika 10: Asfaltirana cesta	15

ZAHVALA

Zahvaljujemo se najini mentorici Poloni Mežnar za vso pomoč in spodbudo pri izdelavi raziskovalne naloge.

POVZETEK

Za nalogo sva se odločila, ker naju je pritegnila tema in želja po raziskovanju, saj naju je zanimala zgodovina in gradnja novega in starega naselja v Kamniku. Želela sva ugotoviti tudi to, v čem se naselji med seboj razlikujeta.

Šutno sva vključila v raziskavo zato, ker velja za najstarejše naselje v Kamniku in naju je pritegnila izrazita staromodna gradnja.

Za naselje Novi trg sva se odločila, ker je to naselje eno modernejših kamniških naselij in tudi zato, ker eden od naju tam tudi živi.

Največ podatkov za raziskovanje sva našla na medmrežju, nekaj pa sva jih pridobila v živo z opazovanjem hiš in njihove okolice.

Ugotovila sva, da je naselje Novi trg bolj napredno glede na gradnjo, Šutna pa bolj razvita glede na gospodarstvo.

UVOD

V raziskovalni nalogi bova ugotavljala razlike med dvema naseljema v Kamniku. Izbrala sva staro naselje oziroma staro mestno jedro Kamnika Šutno in novejše naselje Novi trg. Raziskala sva in v nalogi predstavila začetka obeh naselij, splošne podatke o njih, primerjavo hiš in ulic ter napredek gradbeništva skozi čas.

Hipoteza:

Naselje Novi trg oziroma hiše v naselju Novi trg so zgrajene iz modernejših materialov, so bolj prostorne in imajo več zunanjega prostora kot v starem mestnem jedru Šutna. Obe naselji sta namenjeni bivanju družin. V starem mestnem jedru je več trgovin in gostinskih lokalov.

TEORETIČNI DEL

Kaj je naselje?

Naselje je pozidano območje namenjeno bivanju. Sestavljajo ga hiše, gospodarska poslopja in ceste. Nekatera naselja imajo tudi javne ustanove kot so šole in trgovine. Vsako naselje pa mora imeti po slovenski zakonodaji tudi svoje ime.

Kakšna naselja poznamo?

Poznamo urbana in podeželska naselja. Razvrščamo jih glede na velikost in število poselitve. To do zaselki, majhne vasi, vasi, naselja, majhna mesta, mesta, srednje velika mesta in velika mesta. Razvrščamo jih tudi po starosti. Poznamo starinska in moderna naselja.

Razvoj Kamnika

Zgodovina Šutne

Ime Šutna kaže na to, da so bili verjetno prvi naseljenci tega območja nemški kolonisti. Verjetno je bila Šutna del utrjene postojanke na bližnjem Malem gradu.

Šutna, kot predmestje Kamnika, je v starih listinah prvič omenjena leta 1232 v zvezi s sirotišnico (špitalom) in prenosom farnega sedeža iz Nevelj v Kamnik. V listinah iz tega obdobja je bilo zapisano, da je stala cerkev Marije device na Šutni pri izhodu skozi vrata, ki gledajo proti Mengšu.

Sklep: Iz tega zapisa je možno sklepati, da je bil Kamnik v tem času obdan z obzidjem v katerem so bila omenjena vrata in da je zunaj obzidja stala Marijina cerkev, omenjena kot špitalska cerkev.

Slika 1: Pogled na Šutno

Zanimivost

Zvonik pri cerkvi Marijinega brezmadežnega spočetja pripada prejšnji gotski cerkvi, ki je na tem mestu stala že leta 1207.

Razvoj naselja Novi trg

Naselje Novi trg je sestavljeno iz starejšega dela in mlajšega dela, ki se je pričelo razvijati po letu 2016. V raziskovalni nalogi sva se osredotočila na novejši del v katerem so moderne hiše s podobno zasnovo.

Pred letom 2016 so naselje komunalno uredili, kar pomeni, da so na vsako parcelo napeljali elektriko in vodo, uredili kanalizacijo, cesto in javno razsvetljava. Po tem so lahko posamezniki pričeli z gradnjo svojih hiš. Naselje še ni dokončno urejeno, saj so še proste gradbene parcele, pa tudi posamezniki še urejajo svoje hiše in parcele.

Slika 2: Pogled na Novo naselje

EKSPERIMENTALNI DEL

Raziskala bova razlike med naseljem glede na njihove hiše in okolico, ki se jasno vidijo na fotografijah.

Naselje Novi trg

Slika 3: Satelitska slika naselja Novi trg

Novo naselje Novi trg sestavljajo moderne hiše. Nahaja se zunaj centra mesta Kamnik. Celotno območje naselja ni veliko. Naselje je v obliki kroga. Vsaka hiša ima svoj zunanji prostor. V okolici naselja se nahajajo travnate površine.

Staro mestno jedro Šutna

Slika 4: Satelitska slika starega mestnega jedra Šutna

Naselje Šutna sestavljajo hiše staromodne gradnje. Nahaja se v centru Kamnika. Celotno naselje je kar veliko, njegova oblika je v obliki podolgovatega pravokotnika. V okolici naselja so tudi novejšje modernejšje hiše.

Primerjava naselja Novi trg in mestnega jedra Kamnika

Naselje Šutna sestavlja več hiš kot naselje Novi trg. Šutna je v centru mesta, Novi trg pa je od njega malo oddaljen. V Novem trgu so tako montažne hiše, kot tudi klasično grajene hiše, na Šutni pa so samo klasično grajene hiše.

Hiše

Hiša v naselju Novi trg

Slika 5: Hiša na Novem trgu

Hiša moderne gradnje z belo fasado in črno streho iz opečnatih strešnikov. Ima velik zunanji prostor in teraso, ima pa tudi svoj nadstrešek za avto.

Hiša starega mestnega jedra Šutna

Slika 6: Hiša v starem mestnem jedru Kamnika

Hiša staromodne gradnje, grajena iz kamna brez fasade. Streha je narejena iz gline (naravni material). Nima zunanjega prostora, garaže ali shrambe. Ima veliko oken in je arhitektno bolj zapletena (ukrivljen kamen, oboki, okenske police...)

Primerjava obeh hiš:

Hiše v naselju Novi trg imajo belo fasado na Šutni pa so fasade različnih barv. Na Šutni so hiše višje, z višjimi stropi in z več etažami glede na hiše v novem trgu. Na Šutni imajo hiše rdeče strehe v Novem trgu pa črne.

Ulice

Ulica v naselju Novi trg

Slika 7: Ulica Novi trg

Vsaka hiša je precej oddaljena od sosednje in ima svojo posamezno ograjo, veliko jih ima tudi sončne celice, hiše so grajene na moderen način/stil. Cesta je navadna iz asfalta, na eni strani je označen pločnik.

Ulica starega mestnega jedra Šutna

Slika 8: Šutna

Med hišami ni niti malo prostora (držijo se skupaj), nobena ni obdana z ograjo ali s sončnimi celicami, grajene so na staromodni način/stil. Cesta je tlakovana z kamnitimi kockami, obdajata pa jo pločnika (z obeh strani), ki sta grajena iz kamnitih plošč.

Primerjava obeh ulic:

Hiše na Šutni se držijo čisto skupaj na Novem trgu pa so narazen. Cesta na Šutni je tlakovana v novem trgu pa asfaltirana.

Gradbeni materiali:

V naselju Novi trg - bela fasada, streha iz črnih opečnatih strešnikov, stene izolirane s stiroporjem, notranje neizolirane stene narejene iz opečnatih zidakov.

V starem mestnem jedru Šutna: - večina grajene iz kamna z leseno oporo, streha iz glinenih strešnikov, stene večinoma neizolirane, notranje stene grajene iz opek in cementa (tako kot tudi zunanje).

Zunanji prostor oziroma okolica hiš:

V naselju Novi trg - veliko dvorišče s teraso, ima nadstrešek za avto ali garažo, vse parcele so ograjene, dvorišča so tlakovana ali asfaltirana, imajo tudi veliko zelenih površin.

V starem mestnem jedru Šutna: - hiše imajo manjša dvorišča obrnjena stran od ulice, so brez garaže (parkirno mesto pred hišo).

Slika 9: Tlakovana cesta

Slika 10: Asfaltirana cesta

Namembnost naselja:

Naselje Novi trg je namenjeno bivanju, predvsem družinam z otroci. To sklepava po tem, ker tam živijo mlade družine.

Staro mestno jedro Šutna pa je namenjeno predvsem trgovinam in gostinstvu ter obrti in manj bivanju družin. Opazila pa sva, da je staro mestno jedro Kamnika pogosto prazno, ni življenja, ki bi ga človek pričakoval za tako lepo srednjeveško mesto kot je Kamnik.

RAZPRAVA IN UGOTOVITVE

V najini raziskavi sva se poglobila v dve naselji v Kamniku; staro mestno jedro Šutna in mlado naselje Novi trg. Raziskala sva obliko hiš in ulic, zanimalo naju je iz česa so hiše v obeh naseljih zgrajene in čemu sta naselja namenjena. Z opazovanjem in fotografiranjem sva prišla do sledečih ugotovitev:

1. Ugotovila sva, da se je skozi čas zelo spremenila gradnja hiš, njihov izgled in zunanji prostor.
2. Uporaba materiala se je najbolj spremenila pri gradnji notranjih sten in izolacije, tako, da so pri hišah iz Novega trga uporabljeni večinoma umetni materiali.
3. Obe naselji sta namenjeni bivanju, s tem da ima staro mestno jedro Šutna še več drugih namenov kot so gostinstvo, trgovina in obrt.
4. Hiše v novem naselju Novi trg so bolj primerne za bivanje kot hiše na Šutni, zaradi boljših gradbenih materialov in več prostora.
5. Z raziskavo sva se veliko naučila na splošno o gradbeništvu in arhitekturi.

VIRI:

1. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwib0srC9_8AhXyiv0HHX_7A3EQFnoECBwQAQ&url=https%3A%2F%2Fsl.wikipedia.org%2Fwiki%2F%25C5%25A0utna%2C_Kamnik&usg=AOvVaw3rnuaTzHi_tDfxAppz_lak
2. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Kamnik_-_%C5%A0utna.jpg
3. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Naselje>
4. <https://www.travel-slovenia.si/slo/naselja-v-sloveniji/>

Viri slik

Pogled na Šutno

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/ca/Kamnik_-_%C5%A0utna.jpg

Pogled na Novo naselje

Maks Turk (lastna fotografija)

Satelitska slika naselja Novi trg

<https://www.google.com/maps/@46.2194466,14.6131559,140m/data=!3m1!1e3>

Satelitska slika starega mestnega jedra (Šutna)

<https://www.google.com/maps/@46.2236513,14.6090798,280m/data=!3m1!1e3>

Hiša na Novem trgu

Maks Turk (lastna fotografija)

Hiša v starem mestnem jedru Kamnika

https://kraji.eu/PICTURES/osrednjeslovenska/kamnik_z_okolico/kamnik/staro_mestno_jedro/sutna/IMG_5474_kamnik_sutna_stara_lekarna_big.jpg

Ulica Novi trg

Maks Turk (lastna fotografija)

Šutna

https://kraji.eu/PICTURES/osrednjeslovenska/kamnik_z_okolico/kamnik/staro_mestno_jedro/sutna/IMG_5298_kamnik_sutna_big.jpg

Tlakovana cesta

<https://www.kamnik.si/objava/602159>

Asfaltirana cesta

Maks Turk (lastna fotografija)